

Codi: 104704
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ BÀSICA
Matèria: TEORIA
Curs: SEGON
Semestre: SEGON
Equip docent: Núria F. Rius & Laura Casassas

Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 75h
Hores autònomes: 75h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria és de formació bàsica i de metodologia teòrica, entenent la teoria com un camp obert per a la conceptualització i problematització. L'objectiu general de la matèria és treballar capes i nivells varis i heterogenis entorn a l'espai, l'objecte i la imatge que adquireixin sentit en l'itinerari personal de l'estudiant com a investigador en arts i dissenys. En les dues assignatures que componen la matèria, es tractaran i entrecreuaran fonaments i línies teòriques històricament rellevants al voltant dels tres conceptes clau amb l'objectiu de confrontar-ho amb pràctiques, discursos i teories actuals; s'analitzaran els mecanismes a partir dels quals l'espai, l'objecte i la imatge operen i activen la seva capacitat comunicativa; es treballarà, de forma articulada amb la pròpia pràctica de l'estudiant, la lectura crítica-interpretativa i posicionada de textos teòrics; s'exercitarà l'escriptura, com a eina de reflexió, en les seves diferents fases de treball i recursos.

Assignatures de la matèria:

ESPAI, OBJECTE I IMATGE: PROCESSOS DE SIGNIFICACIÓ

ESPAI, OBJECTE I IMATGE: VISIONS TRANSVERSALS

ESPAI, OBJECTE I IMATGE: VISIONS TRANSVERSALS.

Espai, Objecte i Imatge: visions transversals forma part de les assignatures de l'Àrea de Teoria de segon curs que treballen els processos de conceptualització i primeres aproximacions a la investigació en arts i dissenys. Aquesta assignatura aborda problemes relatius a l'espai l'objecte i la imatge a partir de línies transversals i comuns. L'assignatura tractarà dos eixos de continguts comuns des de les perspectives complementàries i interrelacionades de l'objecte, l'espai i la imatge: (1) Estetització i seducció; (2) La dimensió política dels objectes, els espais i les imatges. Es combinaran sessions genèriques amb els dos grups-classe junts amb d'altres de treball específic amb grups separats. L'assignatura potencia la disposició investigadora de l'alumne/a. El mapa de continguts de l'assignatura es proposa com un índex obert de problemes, de forma d'abordar-los i de resoldre'ls. L'assignatura aborda aquestes qüestions des de tres eixos: elaboració conceptual, exercicis pràctics i treball de textos.

OBJECTIUS

Genèrics:

- Consolidar i incorporar noves eines i recursos teòrics i conceptuals per tal d'endegar i desenvolupar processos d'exploració en el camp de les arts i els dissenys.
- Afermar una actitud oberta davant dels problemes o qüestions a tractar, així com exercitar dinàmiques col·laboratives i participatives a l'aula.

Instrumentals:

- Treballar els textos a partir d'un posicionament crític i argumentable.
- Detectar i acotar problemes en textos de l'àmbit de la teoria de l'espai, l'objecte i la imatge.
- Consolidar i adquirir noves eines per a la recerca d'informació en funció de les necessitats de l'exercici pràctic a treballar.
- Organitzar adequadament informació a partir de recursos escrits i gràfics (mapes conceptuals i altres).
- Conèixer formes i recursos d'argumentació i aplicar-los en textos de producció pròpia.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

De continguts:

- Comprendre perspectives d'anàlisi transversal de l'espai, l'objecte i la imatge en relació a problemes i contextos concrets.
- Conèixer les aportacions teòriques més rellevants de la contemporaneïtat sobre l'espai, l'objecte i la imatge.

COMPETÈNCIES

E02. Analitzar i relacionar teories, conceptes i sabers de les diverses àrees de coneixement (socials, científiques, de les arts i dels dissenys).

E03. Llegir, escriure i parlar de forma posicionada i crítica en i des dels entorns de treball de les arts i els dissenys, i emprar aquests recursos com un factor de construcció personal.

E06. Assenyalar i descriure vincles entre teoria i experiència en el treball propi a partir de l'acotació de problemes i evidències en el context sociocultural i de la proposta d'hipòtesi.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENENTATGE

RA1 (E02.17). Detectar punts en comú i diferències entre línies teòriques i conceptuals diverses.

RA2 (E02.18). Utilitzar referents teòrics de forma crítica.

RA3 (E03.17). Demostrar maduresa en la pragmàtica discursiva escrita i oral.

RA4 (E06.3). Detectar qüestions problemàtiques (o problematitzables) i possibilitats de recerca en l'àmbit de la teoria de l'objecte, l'espai i la imatge.

RA5 (E06.4). Articular l'experiència pràctica amb la reflexió teòrica.

RESULTATS D'APRENENTATGE TRANSVERSALS

T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.

T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

Eix 1. Estetització i seducció

Eix 2. La dimensió política dels objectes, els espais i les imatges

RA: 1, 2, 4, 5.

METODOLOGIA

L'assignatura es planteja a partir de tres eixos metodològics. Un eix conceptual i teòric per tal d'assenyar fonaments en relació a l'espai, l'objecte i la imatge. Un eix instrumental basat en la lectura i treball de textos significatius, així com en la producció de textos propis. Un eix pràctic basat en l'anàlisi d'espais, objectes i imatges en contextos determinats, i on es posa en acció l'aparell conceptual treballat. És rellevant la disposició de l'alumne/a a prendre part activa en la construcció i elaboració dels continguts de l'assignatura.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 52,5h (35%)

Hores activitats supervisades: 15h (10%)

Hores aprenentatge autònom: 75h (50%)

Hores activitats d'avaluació: 7,5h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: a l'inici de cada sessió l'equip docent planteja les qüestions a desenvolupar, a partir d'explicacions orals, suports audiovisuals i de preguntes al grup classe.

Resultats d'aprenentatge: 1, 4, 5.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: posades en comú dels materials treballats; recerca, tractament i organització de la informació a l'aula; exercicis de lectura interessada i col·laborativa i de treball dels conceptes i arguments extrets del material textual; elaboració i discussió de mapes conceptuals; producció de textos a l'aula.

Resultats d'aprenentatge: 2, 3, 4, 5.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: lectura, treball de textos i elaboració de registres de lectura pautats; exercicis de recerca i organització d'informació; producció de textos segons pautes i orientacions establertes.

Resultats d'aprenentatge: 2, 3, 4, 5.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: l'avaluació consta de tres elements principals: (1) un treball continu amb textos i materials, tant des del treball autònom com a l'aula; (2) participació i implicació amb les dinàmiques d'aula; (3) un treball d'investigació i producció textual amb seguiment al llarg de diverses sessions.

Resultats d'aprenentatge: 2, 3, 5.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

En l'avaluació es té en compte: els coneixements i resultats d'aprenentatge mínims per tal d'assolir les competències de l'assignatura; a partir d'aquests mínims, avaluem els itineraris individuals i formes de compromís i implicació en les propostes realitzades.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (40%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ I CRITERIS D'AVALUACIÓ PARCIALS

Activitat d'avaluació 1: Treball amb textos teòrics i assajos basats en les lectures. 40%.

Es treballaran diferents textos teòrics sobre objecte, espai i imatge al llarg de l'assignatura. D'aquests, caldrà triar-ne 5 per elaborar-ne una sèrie d'assajos corresponents.

Activitat d'avaluació 2: Pràctiques a l'aula amb exercicis d'anàlisi i exploració. 20%.

Exercicis individuals i grupals a l'aula per posar en pràctica aquelles eines conceptuals o teòriques treballades prèviament. Anàlisi d'objectes, espais i imatges a partir de diferents eines i mètodes.

Activitat d'avaluació 3: Participació al fòrum i al Moodle de l'assignatura en l'elaboració de glossari i debats. 20%

Exercicis d'extensió del treball fet a l'aula que tenen per objectiu la consolidació i maduració dels problemes que estan en discussió a l'assignatura. Espai de co-producció de coneixement entre totes les alumnes.

Activitat d'avaluació 4: Prova final de síntesi: aplicació de les eines teòriques i conceptuals a un cas d'estudi. 20%

Exercici final per a posar en pràctica tots els aprenentatges adquirits al llarg del curs.

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.

2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.

3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 70% de les hores lectives presencials.

BIBLIOGRAFIA

A banda d'aquesta bibliografia, es facilitaran més referències en el curs de l'assignatura.

Estetització i Seducció

AHMED, S. Happy Objects. A: GREGG, M., SEIGWORTH, G. (comp.). The Affect Theory Reader. Durham, NC: Duke UP, 2010.

GROYS, B. Self-design and public space. A: The Avery Review, núm. 2, octubre 2014.

HUHTAMO, E. Encapsulated Bodies in Motion: Simulators and the Quest for Total Immersion. A: PENNY, S. (ed.). Critical Issues in Electronic Media. Albany, NY: State University of New York Press, 1995.

FONTCUBERTA, J. La furia de las imágenes: Notas sobre la postfotografía. Barcelona: Galaxia Gutenberg, 2016.

JAMESON, F. El Giro cultural. Escritos seleccionados sobre el postmodernismo 1983-1998. Buenos Aires: Manantial, 1999.

MARENKO, B. Contagious Affectivity. The Management of Emotions in Late Capitalist Design. Swiss Design Network. Negotiating Futures – Design Fiction, 6th Swiss Design Network Conference 2010. Basel, 2010. En línia: http://ualresearchonline.arts.ac.uk/2816/1/Contagious_Affectivity.pdf

MARTÍN PRADA, J. El ver y las imágenes en el *tiempo* de internet. Madrid: Akal, 2018.

NORMAN, D. Diseño emocional. Por qué nos gustan (o no) los objetos cotidianos. Barcelona: Paidós, 2005.

LIPOVETSKY, Gilles., SERROY, Jean. La estetización del mundo: vivir en la época del capitalismo artístico. Madrid: Anagrama, 2016.

Dimensió política

BUTLER, J. Marcos de guerra. Las vides lloradas. Barcelona: Paidós, 2017.

CHENG, I. et al. Race and modern architecture. A critical history from the Enlightenment to the Present. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2020.

DUNNE, A., RABY, F. Speculative Everything. Design, Fiction, and Social Dreaming. Cambridge, Londres: The Mit Press, 2013.

MINH-HA, T. T. When the Moon Waxes Red: Representation, Gender and Cultural Politics. London: Routledge, 1992.

MIRZOEFF, N. The Right to Look. Durham: Duke University Press, 2011.

MOROZOV, E. Making It Pick up a spot welder and join the revolution. The New Yorker, gener 2014. En línia: <https://www.newyorker.com/magazine/2014/01/13/making-it-2>

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

PATER, R. The politics of design: a (not so) global manual for visual communication. Amsterdam: BIS Publishers, 2016.
RAYMOND, Eric S. Como ser un hacker. 2001. En línia: <https://biblioweb.sindominio.net/telematica/hacker-como.html>
STEYERL, H. Los condenados de la pantalla. Buenos Aires: Caja Negra, 2014.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1

Sessió conjunta. Introducció a l'assignatura.

Introducció a l'Eix 1: Estetització i seducció. Mapejat transversal de problemes i qüestions vinculades.

Sessions 2-3

Estudi del cas Ikea. Treball de camp i anàlisi per grups. Transformació del treball de camp en cos teòric propi i compartit. Articulació dels arguments propis amb lectures teòriques.

Sessió 4

Sobre una teoria dels gustos i allò que ens sedueix. Introducció a les eines conceptuais i teòriques de Pierre Bourdieu: habitus, camp i capitals social, cultural i econòmic.

Sessions 5-6

Sessions teòriques específiques sobre objecte, espai i imatge i les seves estratègies de seducció en època Moderna i en Època Global.

Càpsula instrumental: eines i estratègies per explorar i cercar referents pràctics de les arts i el disseny. Realització de diferents maratons a l'aula de recerca de referents.

Sessió 7

Workshop (per confirmar)

Sessió 8

Introducció a l'Eix 2: La dimensió política en objectes, espais i imatges. Mapejat transversal de problemes i qüestions vinculades.

Sessió 9-10.

Sessions teòriques específiques sobre la dimensió política de les imatges i la visualitat; i els objectes i els espais en època Moderna i en Època Global.

Metodologies d'anàlisi política per a objectes, espais i imatges.

Sessions 11-12

Sessions teòriques entorn a la Geopolítica i el gir estètic de la violència.

Sessions 13-14

Sessions teòriques entorn a les relacions entre Colonialisme i racisme amb els objectes, els espais i les imatges.

Sessió 15

Prova avaluativa de tancament tipus «llibre obert» de l'assignatura.

Sessió 16

Entrevistes individuals.

Sessió 17

RECUPERACIÓ

Sessió 18

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

SESSIÓ DE TANCAMENT: Tancament de l'assignatura mitjançant entrevistes individuals i valoració col·lectiva.

ADDENDA COVID-19

En previsió que el curs 2020-2021 sorgeixi alguna incidència arran d'un possible rebrot del COVID-19 i que, per tant, l'autoritat sanitària restringeixi la presencialitat en la docència, el desplegament d'aquesta assignatura té previst altres mecanismes i canals de docència per acomplir en la seva totalitat les competències que es detallen en aquesta Guia Docent, així com els resultats d'aprenentatge que siguin factibles en aquesta excepcional situació.

En concret, s'han establert alternatives per a les següents condicions:

–Alteració de la presència en espais concrets segons criteris acordats: ratio baixa (15-18 persones per espai) o distàncies socials de precaució sanitària.

–Aplicació d'elements d'aprenentatge en remot en casos que hi pugui haver confinament selectiu o parcial.

–En el pitjor cas, que seria el confinament total en alguna franja temporal, hi ha prevista la continuïtat de la docència en línia.

Per tal d'assolir aquestes competències i resultats d'aprenentatge, és necessari que l'alumne/a disposi d'una connexió a Internet estable i un ordinador per connectar-se. En cas que l'alumne/a presenti dificultats en aquest sentit, ho haurà de comunicar per tal de considerar el cas i trobar una solució.